

BOEREN
NATUUR
VLAANDEREN

Plattelandsacademie LG

27 april 2024

Boeren voor natuur en landschap

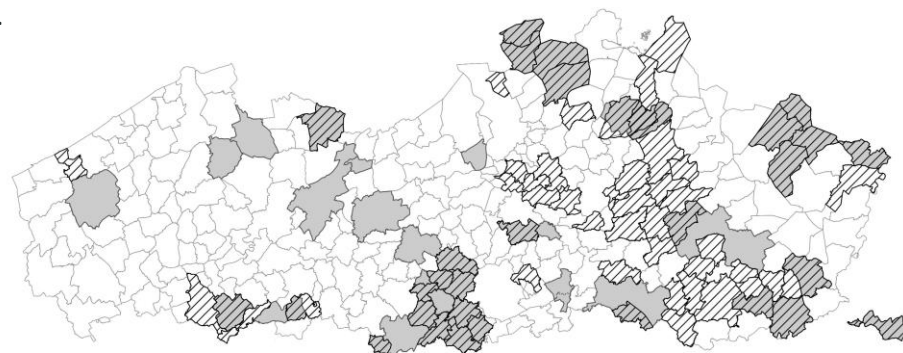
Boerennatuur Vlaanderen

Boerennatuur Vlaanderen werkt aan een landbouw in Vlaanderen die een **positieve impact heeft op natuur, milieu en klimaat** én **economisch rendabel** is.

We **verenigen en ondersteunen** alle landbouwers die hieraan willen meewerken. We stimuleren hen om **samen te werken** met collega's en andere actoren op het vlak van natuur en milieu om zo een beter resultaat te bereiken.

We initiëren haalbare en innovatieve systeembenaderingen die bijdragen aan een **duurzamere landbouwsector** en een **multifunctioneel landgebruik**.

We bouwen een expertisecentrum uit als basis voor onze **adviesverlening** en dragen bij aan **beleidsontwikkeling** die de implementatie van agro-ecologische praktijken ondersteunt.

33 ABG's
+/- 30 projecten

Projectgebieden
Agrobeheergroepen

Vlaanderen : hoge druk op grondgebruik

- Dicht bevolkt en versnipperd grondgebruik
- Intensieve landbouw

Landbouw onder druk en in het defensief

- 50 %

Achteruitgang biodiversiteit en KLE op platteland

Boerenbuiten of boeren buiten ?

Natuurbescherming → beperkingen voor landbouw

Eutrofiëring

Bodemerosie

Waterkwaliteit

Landbouw deel van probleem, ook oplossing

BODEM

Erosiebestrijding:
Veel grond in landbouwgebruik

→ Veel verantwoordelijkheid
voor kwaliteit van de bodems

NATUUR en dus LANDSCHAPHERSTEL

Akker- en weidevogels:
Leefgebied ligt vrijwel volledig in landbouwgebied

→ Landbouwers zijn dé hoeders van deze vogels

Verleden: (te) veel water **afvoeren** voor
landbouwoptimalisatie

Vandaag: **Strijd tegen droogte**
→ Landbouwer heeft veel impact

Verleden: (te) **veel KLE's zijn verdwenen** ter optimalisatie van
de landbouwmechanisatie

Vandaag: Landbouw als sleutelfiguur nodig voor herstel
→ Landbouwer heeft veel impact

Bij een aantal thema's kan de gemeente een sturende rol spelen

Thema's

Botanisch graslanden

Weidevogels

Akkervogels

Nuttige insecten

Holle wegen, graften

Houtkanten

Agroforestry

Stuwpeilbeheer

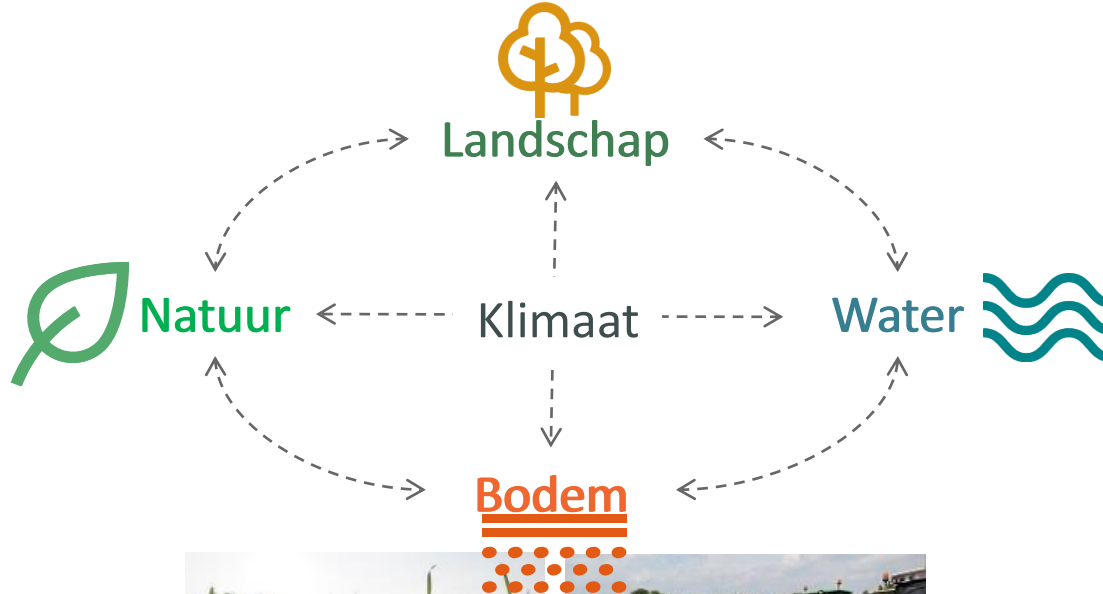
Peilgestuurde drainage

Beekranden

Slotenbeheer

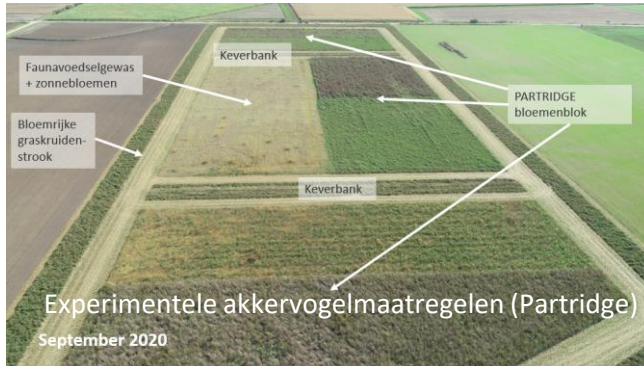
Organische stof

Erosiebestrijding

Akker- en weidevogels

Landschapsbeheer : ook meerwaarde creëren door valorisatie beheerresten

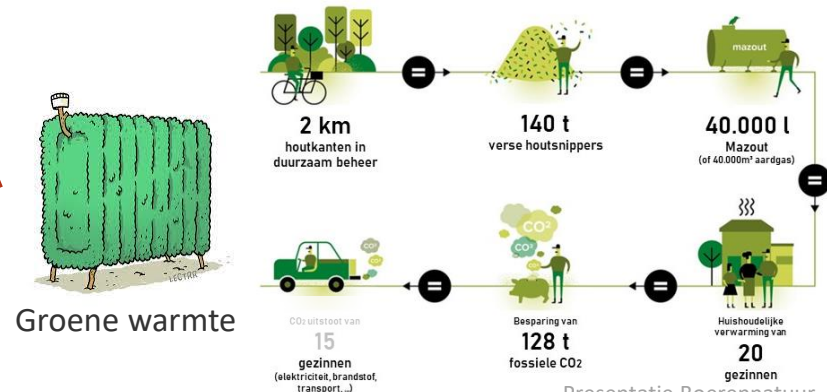

Houtsnippers

Organische stof in de bodem

Geforceerd gedroogde houtsnippers

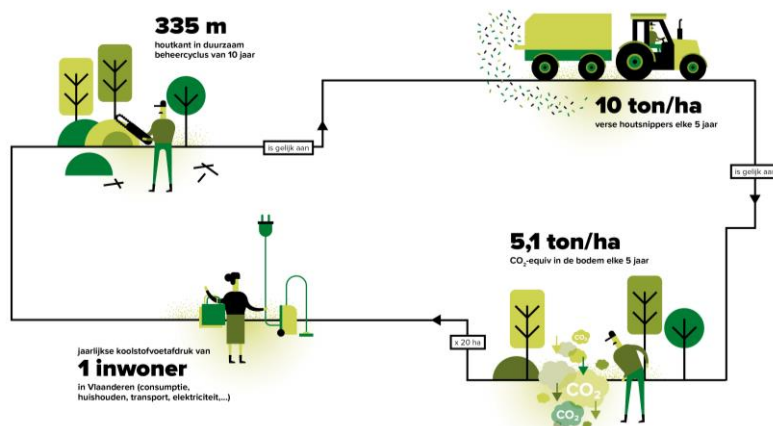
Activiteiten rond Bodem

- Erosiebestrijding
- Verbetering bodemkwaliteit (+ waterinfiltratie/retentie)
- Koolstofopslag in de bodem (o.a. via houtsnippers uit landschapsbeheer)
- Nieuwe verdienmodellen (koolstofboeren)

Systematische samenwerking met

- Bodemkundige dienst
- HOGENT
- proefcentra

Waterconservering

Droogtestress + wateroverlast tegengaan
Landbouw klimaatbestendiger maken

Gebiedsgerichte groepsaanpak → meer impact

Samenwerking met

- Bodemkundige dienst
- VUB – KUL – UA - VITO
- proefcentra

Botanisch graslandbeheer

Realisatie GNOP in Beverhoutsveld
(Beernem)

Resultaatsgerichte vergoedingen

Randenbeheer

Zemst

- landschapselementen in beheer van gemeente
  - Via beheerplan
  - Sociale economie
  - Via aanbesteding
- Elementen in private eigendom
  - Jaarlijkse oproep beheersubsidie
  - Zelf uitvoeren
  - Via ABG
    - alles wordt geregeld, subsidie naar ABG
- Vergoeding van de gemeente voor coördinatie

Wuustwezel

- Collectief beheer 10-tal stuwen
- Gemeente geeft (beperkte) vergoeding aan landbouwers voor beheer stuw

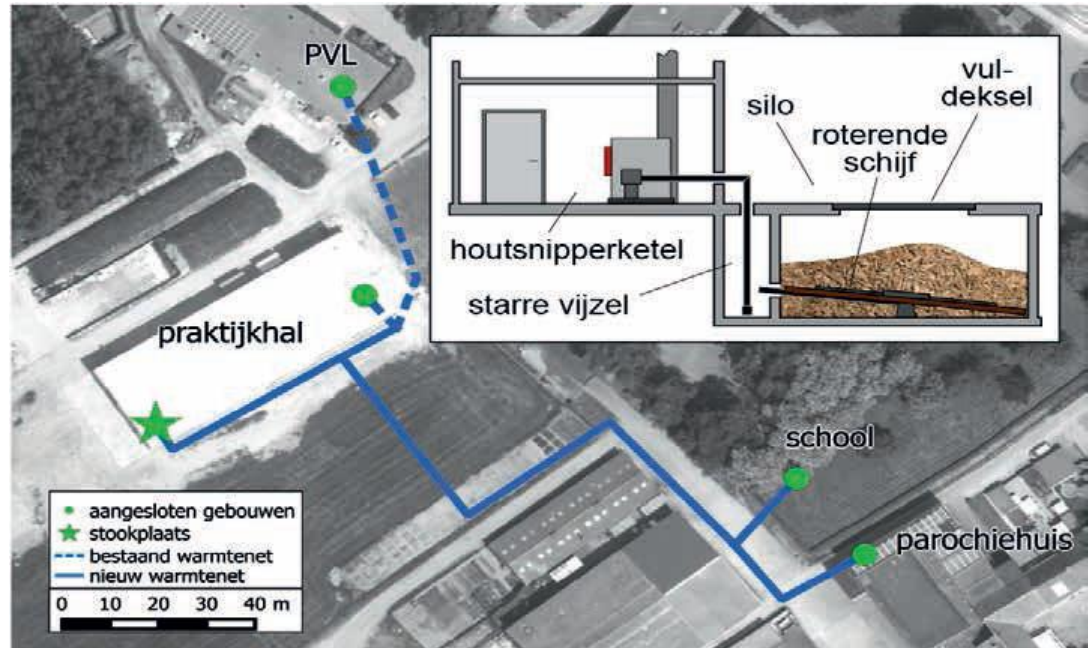

In samenwerking met ANB, W&Z, lokale natuurwerkgroep

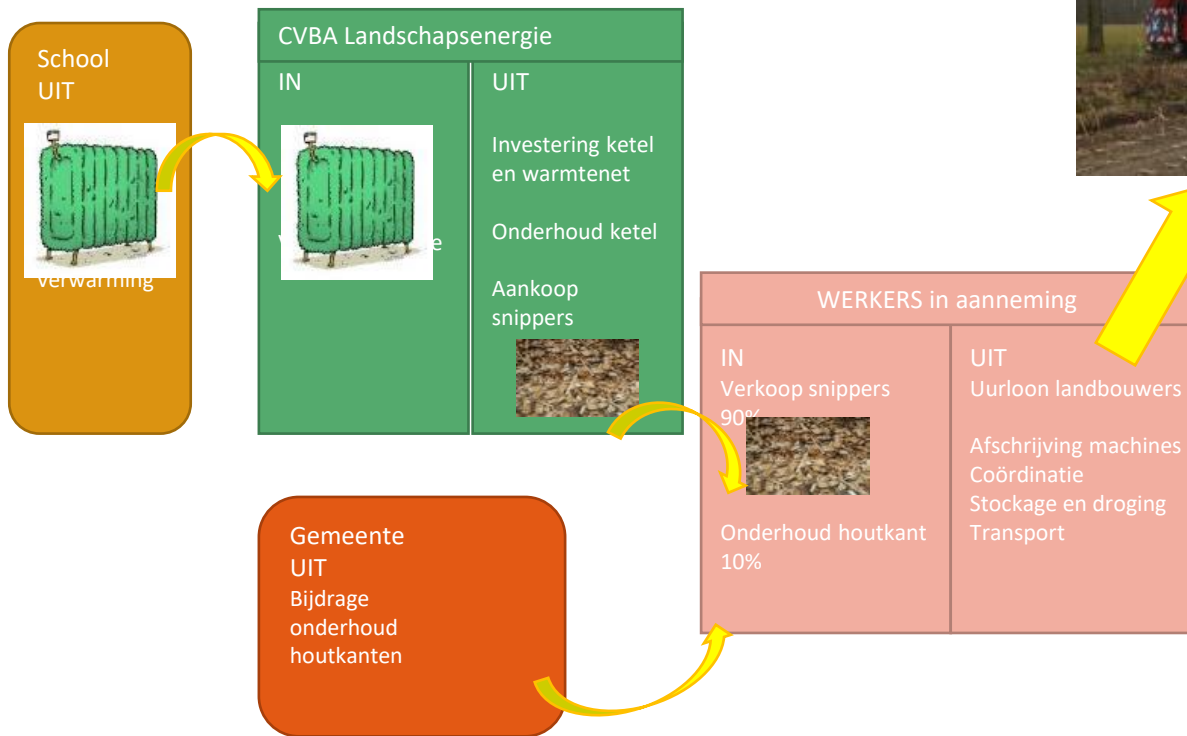
**ABG Kruibeke-Bazel-Rupelmonde
Onderhoud weidevogelgebied KBR**

Bocholt : verwarming scholencampus via beheer houtkanten

Bocholt – financiering houtkantenbeheer

Natuurbeheerplannen in agrarische context

• Jesseren (Borgloon)

- Inrichting gronden via ruilverkaveling Jesseren
- Concessie prov. Limburg (eigenaar)
- Beheer door ABG Land van Loon
- Graslanden, hoogstamboomgaarden, poelen,...
- Opmaak natuurbeheerplan type 4 – afstemming met NP, provincie en ANB

• Bos van Aa (Zemst)

- Raamovereenkomst W&Z (eigenaar) – NP en BNVL
- Beheer door ABG Agronatuurbeheer Zemst
- Realisatie IHD
- Graslanden, poelen, KLE
- Opmaak natuurbeheerplan type 4

• Holle wegen

- Achterstallig beheer
- Vallen uit de boot bij andere subsidieregelingen (BO,...)
- Onderzoek mogelijkheden natuurbeheerplan

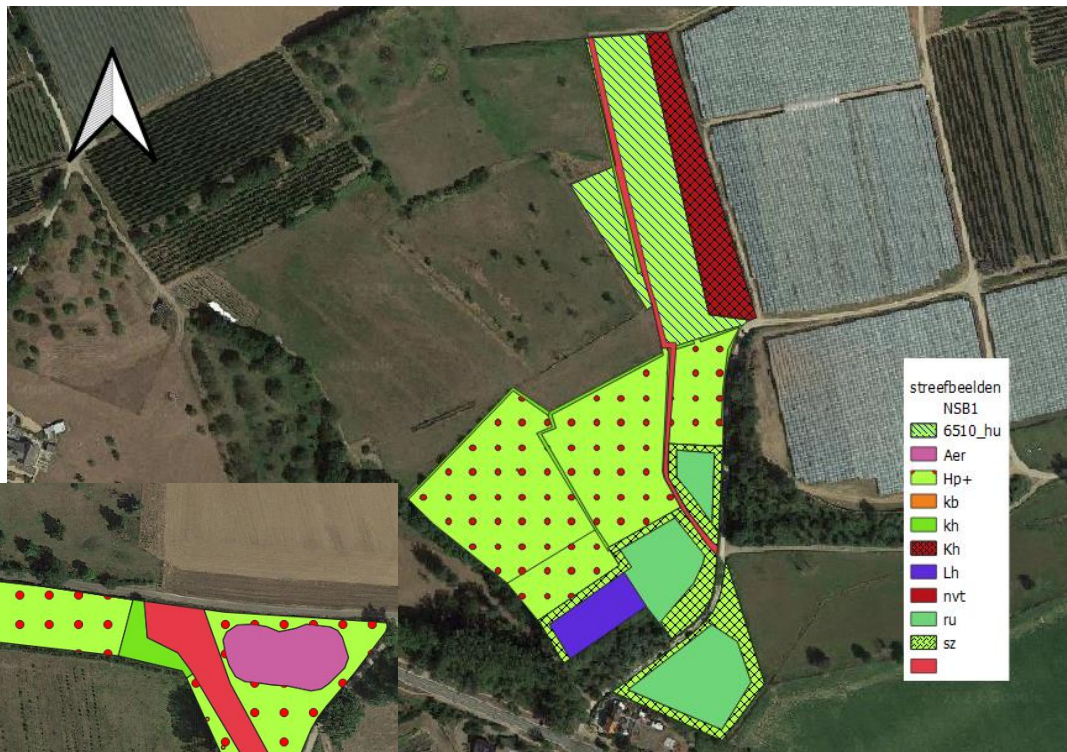
Borgloon

- Beheer van de gemeentelijke wachtbekkens
- Opmaak natuurbeheerplan type 4 in gebied RVK Jesseren
  - Beheercommissie (NP, Provincie,...)

Waerdeveld en Sint Annabeek

- Natuurstreefbeelden
  - Glanshavergrasland
  - Hoogstamboomgaard (HP)
  - Ruderale olmenbos
  - Populieren met maretak
  - Eutrofe poelen
  - Houtkant/struwelen

3/05/2024

Beernem

17 landbouwers lid

Verschillende projecten sinds 2012: maaien 1 m strook
randenmaaier (2014-2018), faunaplan (2016-2018),
ondertekening bijencharter...

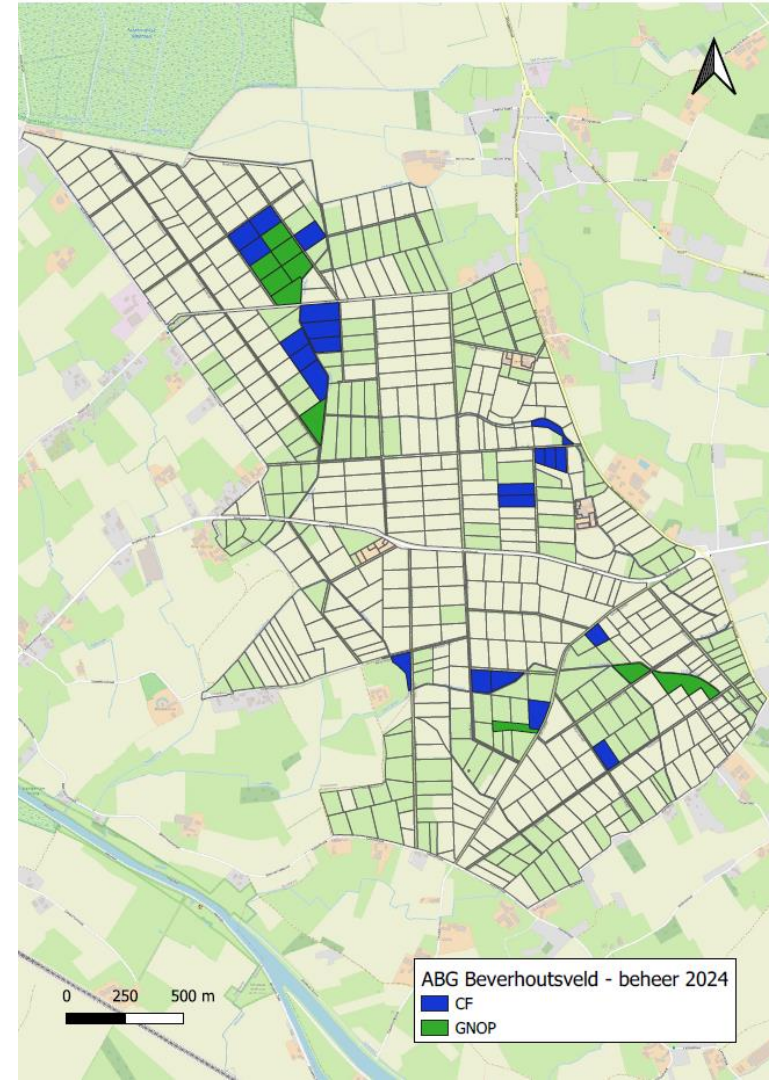
Samenwerking met gemeente Beernem in Beverhoutsveld

Sinds 2012: Botanisch graslandbeheer (maaien met
afvoer) van GNOP percelen

- 7,52 ha
- Eind vorig jaar opnieuw verlengd tot eind 2026
- Jaarlijkse vergoeding voor landbouwers

Sinds 2020: Carbon farming op gemeentelijke percelen
(ism Inagro)

- Doel: bodemkwaliteit, C-opslag in bodem,
compenseren CO2 uitstoot gemeentelijk wagenpark
- Carbon farming plan per perceel voor 5 jaar
- Jaarlijkse uitbreiding sinds 2020, anno 2024: 16,54
ha in CF beheer
- Vergoeding = geen pacht te betalen

BOEREN
NATUUR
VLAANDEREN

Begeleidingspakket

voor landschapsbeheer in agrarische context met landbouwers

BASISPAKKET:

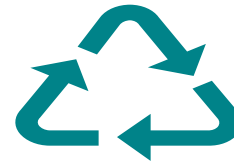
Inspireren gemeente en landbouwers
voor maar boerennatuur: voorstelling
werking

Aanspreekpunt voor de gemeente en
landbouwers thema landschap en
bloemenranden

Opvolging maatregelen

Communicatie naar landbouwers,
werving nieuwe landbouwers

Administratie (overeenkomst
ondertekenen, uitbetaling vergoeding)

MAATWERK:

Thema biodiversiteit: bloemenranden,
weidevogels

Thema water: stuwen aanleggen

Thema landschap: onderhoud
houtkanten

Voorbeeld rond bloemenranden

Aanspreekpunt voor de gemeente en landbouwers thema landschap en bloemenranden,...

Verdere begeleiding van landbouwers en bloemenranden (advies zaai, beheer en heraanleg)

Informereren over ecoregelingen en BO's waardoor de bloemenranden worden aangelegd met subsidie van andere overheden

Jaarlijkse controle van de bloemenranden (controle soortensamenstelling en beheer)

Administratie (overeenkomst ondertekenen, uitbetaling vergoeding)

Communicatie naar landbouwers, werving nieuwe landbouwers

BOEREN
NATUUR
VLAANDEREN

www.boerennatuur.be

info@boerennatuur.be

Boeren voor natuur en landschap